

full DOMINICAL

ANEU MAR ENDINS

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Bisbe de Terrassa

Nous desafiaments per al nou curs

El Papa Francesc ens obsequiarà el proper 3 d'octubre amb una encíclica sobre la fraternitat humana i l'amistat social. Portarà el títol *Tots germans*, i aprofundirà en aquest element troncal del seu magisteri. Els mitjans de comunicació han destacat la continuïtat d'aquest document amb les paraules del seu primer missatge al món la nit mateixa de la seva elecció el 13 de març de 2013; amb la seva visita als immigrants a Lampedusa, la seva primera sortida; amb l'encontre que va propiciar entre Shimon Peres i Abu Mazen, o amb la Declaració d'Abu Dhabi de l'any passat, per posar alguns exemples. Una fraternitat que, en definitiva, prové de la fe en Déu, que és Pare de tots.

Si durant la pandèmia ha tingut gestos i paraules carregades de significat que han

il·luminat el camí difícil que la humanitat sencera recorria, quan ja s'entrevéu l'arribada de remeis eficaços, el Papa ens proposa afrontar la postpandèmia amb una actitud nova. Durant aquests mesos ens ha anat recordant els conflictes socials que segueixen havent-hi a tot el planeta i que no han de ser oblidats: «Som una mica inconscients davant les tragèdies que s'estan succeint en el món en aquest moment. Només voldria citar-los una estadística oficial dels quatre primers mesos d'enguany que no fa referència a la pandèmia del coronavirus sinó a una altra. Durant els primers quatre mesos d'aquest any, 3 milions 700 mil persones van morir de fam». Hi ha moltes altres pandèmies que afecten una bona part de la humanitat, i que no han de ser oblidades.

Confiem que dintre d'uns mesos podrem disposar de vacunes eficaces per a vèncer el coronavirus. Molt més difícil serà vèncer la pandèmia de la fam i de la guerra, que són conseqüències de l'egoisme humà que porta a organitzar la societat oblidant Déu i les persones i que donen lloc a una economia excoent que governa per comptes de servir i genera desigualtat i violència. El desafiament consisteix en evitar que el món de l'economia quedi monopolitzat pels objectius del benefici i la competitivitat perquè la conseqüència serà que una multitud de persones quedin excloses i marginades: sense treball, sense horitzó, sense futur.

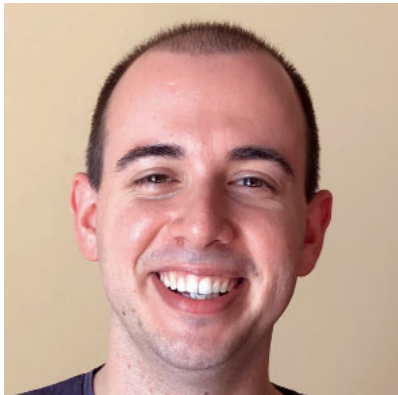
El manament de l'amor a Déu i al proïsme ens porta a prendre consciència dels altres. Des de la mirada de la fe estem cridats a viure en fraternitat, en família, i això passa per la justícia i la solidaritat. Tots som pobres d'una manera o altra, patim carències d'algun tipus i travessem dificultats i sofriments al llarg de la vida. L'experiència personal del sofriment pot ser precisament el desencadenant de l'empatia, per a posar-se al lloc de l'altre, del pobre, del qui sofreix; la vivència del dolor és un camí per a treure'ns la bena dels ulls i fixar la mirada en els altres.

La pregunta de Déu a Caïn sobre Abel, el seu germà —«On és el teu germà Abel?» (Gen 4,9)— és la mateixa pregunta que ha de ressonar a la nostra consciència. Caïn respondrà amb una evasiva. Entre nosaltres no ha de ser així, perquè som responsables dels nostres germans, tots, els uns dels altres, som interdependents, com els grans cridats a formar un mateix pa, com a fills de Déu cridats a viure en família.

A tots els àmbits de la diòcesi, a Càritas, a les famílies i a les escoles, a les parròquies i comunitats religioses, als moviments i realitats eclesials, hem de viure amb la consciència clara que al costat nostre hi viuen molts germans necessitats. Un desafiament important per al nou curs és fomentar l'actitud de sortir al seu encontre, perquè no són estranys, ni aliens, perquè són els nostres germans.

ENTREVISTA

Nou *Himnari*

PAU PRADES

El monestir de Montserrat ha reeditat l'*Himnari dels fidels*, els cants del qual van ser compostos en temps post-conciliar; un moment de canvis significatius en la litúrgia, que exigien una participació molt més activa de la comunitat. El llibre actual és més pràctic per a la interpretació dels cants, amb l'himne sencer i els acompanyaments d'orgue en vista de dues pàgines, i seguidament les versions a veus mixtes i veus iguals; tot pensat per facilitar-ne l'ús habitual. En Pau Prades és membre de la Comissió organitzadora de les Trobades d'animadors de cant de Montserrat, impulsora d'aquesta reedició.

Quina és la vàlua d'aquest *Himnari*?

El P. Hildebrand M. Miret, autor de les lletres, i els P. Ireneu Segarra i Gregori Estrada, compositors de les músiques, volien que els himnes fossin vehicle de comprensió i aprofundiment espiritual del temps litúrgic o solemnitat pels quals estaven destinats. La qualitat dels textos i la música permet que els fidels puguin viure i participar activament de la litúrgia.

Què destacades del llibre?

La seva estructura senzilla i ordenada per temps litúrgics i festes; els seus cants, amb melodies populars, fàcils de seguir i d'entonar, i la riquesa de les seves lletres, sempre coherents amb la celebració i la litúrgia. Conté cants molt coneguts, però crec que per a molts pot suposar una descoberta d'himnes molt bonics.

És una eina a donar a conèixer en les comunitats?

Sí. El fet que avui dia alguns dels himnes que conté siguin encara tan populars avala les possibilitats que té la seva difusió; els seus cants permeten que tant comunitats petites com aquelles que disposen d'un cor en facin ús, ja que d'un mateix himne hi ha versions a una veu o polifòniques. És una eina que s'adapta a la majoria de realitats parroquials actuals.

Òscar Bardaji i Martín

A només 2 metres

Ajudar a només 2 metres és possible

Els darrers sis mesos hem viscut situacions i experiències que no hauríem imaginat a principis d'any. Vam començar a sentir parlar de la covid com una malaltia que era lluny, però en poc temps va arribar a casa nostra.

Tot aquest temps hem passat moments de tota mena, i també hem valorat el que és important, les persones que ens envolten, a qui estimem, la salut, el benestar... però no tothom ho ha viscut de la mateixa manera.

L'Adriana i l'Alesandro ens expliquen durant l'estat d'alarma que viuen a Terrassa amb els seus dos fills en un local. Gràcies a Càritas van poder fer cursos de formació que els han permès trobar feina per incorporar-se al món laboral. Amb la covid van perdre la feina tots dos i es van veure obligats a tornar a demanar ajuda a Càritas.

La Meriem participa en el projecte «Bon Dia» de Montcada que es va haver de transformar en un acompanyament telemàtic a les dones, deixant de realitzar les activitats formatives que estaven programades. No obstant això, la Meriem es va moure i va col·la-

borar perquè les persones vulnerables del municipi poguessin tenir aliments.

La família de la Zuleima, formada pel seu marit, dos fills i el gendre, van realitzar un procés d'empoderament amb Càritas que els va permetre trobar feina en diferents sectors professionals. Però amb la covid tots els membres van veure perdre la feina i es van veure obligats a tornar a demanar ajuda per a sobreviure.

Com ells, moltes famílies han viscut de primera mà les conseqüències econòmiques de la covid, que després d'haver realitzat un procés individual i familiar acompanyades per Càritas, els ha tornat a posar en situacions molt vulnerables.

Malgrat que hem de deixar distància, portar mascareta i rentar-nos força les mans, ajudar és possible #Anomés2Metres. Si pots ajudar-nos a ajudar, entra a www.caritasdtr.org o fes un ingrés a l'IBAN-ES92-2100-5000-5002-0007-6012.

Cuidem-nos!

Càritas diocesana de Terrassa

caritasdtr.org

LEX ORANDI, LEX CREDENDI

Cada día construimos el futuro

HNA. M. DE LOS ÁNGELES MAESO ESCUDERO
Franciscana de los Sagrados Corazones

El Señor, cada día, viene a nuestro encuentro; bueno con todos, cariñoso con todas sus criaturas, nos invita a un íntimo y cotidiano diálogo de amor. Él nos convoca a una asamblea de santos que, día tras día, le bendice por siempre jamás (cfr. Sl 144).

El Señor nos llama, cada mañana, a ser testigos en nuestro aquí, con la mirada puesta, también, en nuestros hermanos, más allá de las fronteras.

Siguiendo el ejemplo de Jesús, tenemos que actuar ahora para sanar las epidemias, las de la salud y las sociales. Propone el Papa, en la audiencia del 19 de agosto, «que esto se haga a partir del amor de Dios, poniendo las periferias en el centro y a los últimos en primer lugar».

Hemos de cooperar con todas nuestras fuerzas. «¡No podemos quedarnos mirando! Con la mirada fija en Jesús, y unidos como comunidad, necesitamos actuar todos juntos, con la esperanza de generar algo diferente y mejor» (audiencia 26 de agosto).

Todos estamos llamados a la santidad ¡todos estamos convocados a ser santos sin rebajas! El Señor nos llama y nos fortalece para la respuesta. Con María, contemplemos las Palabras de su Hijo y actuemos vivamente con los dones que el Señor ha puesto en nuestras manos. Vivamos el presente con el amor y el servicio. Recibamos gozosos las sorpresas del Señor, que cada día sale a nuestro encuentro; preparemos el amor del estar con Cristo, hoy, y en aquel estar definitivo con Él.

Lectures de la missa diària i santoral

21. ■ Dilluns (lit. hores: 1a setm.) [Ef 4,1-7.11-13 / Sl 18 / Mt 9,9-13]. Sant Mateu o Leví, apòstol i evangelista, de Cafarnaüm, fill d'Alfeu i excobrador d'impostos, venerat a Salerno, patró dels banquers. Santa Ifigènia, vg.; santa Celina, vg.

22. ■ Dimarts [Pr 21,1-6.10-13 / Sl 118 / Lc 8,19-21]. Sant Maurici (o Mori), venerat a Suïssa, i altres companys, mrs.; santa Digna, vg. i mr.; sant Fèlix IV, papa (526-530).

23. □ Dimecres [Pr 30,5-9 / Sl 118 / Lc 9,1-6]. Sant Pius de Pietrelcina (pare Pio), prev. caputxí. Santa Tecla, vg. i mr., associada a sant Pau, venerada a Selèucia i patrona de Tarragona. Sant Andreu, mr.; sant Lli o Linus, papa (tosca, 67-76) i mr.

24. ■ Dijous (□ Barcelona) [Coh 1,2-11 / Sl 89 / Lc 9,7-9]. Mare de Déu de la Mercè (s. XIII), patrona de Barcelona (ciutat i arxidiòcesi, 1868, i província eclesialística de Barcelona; festa de precepte a Barcelona ciutat). Sant Gerard o Grau, bisbe; sant Pacífic, prev. franciscà; beat Marc Criado, prev. trinitari.

25. ■ Divendres [Coh 3,1-11 / Sl 143 / Lc 9,18-22]. Sant Dalmau Moner (1291-1341), rel. dominicà, de Santa Coloma de Farners (Selva). Mare de Déu de la Misericòrdia (Reus); santa Aurèlia, vg. Beates Carme, Rosa i Magdalena Fradera, Missioneres del Cor de Maria, verges i màrtirs l'any 1936.

26. ■ Dissabte [Coh 11,9-12,8 / Sl 89 / Lc 9,43b-45]. Sants Cosme i Damià (anomenats *els sants metges*), germans bessons mrs. de Síria, patrons dels metges i els farmacèutics. Sant Nil, abat; santa Justina, vg. i mr.

27. ■ † Diumenge vinent, XXVI de durant l'any (lit. hores: 2a setm.) [Ez 18,25-28 / Sl 24 / Fl 2,1-11 (o bé: 2,1-5) / Mt 21,28-32]. Sant Vicenç de Paül (1581-1660), prevere a París, fund. Paüls (CM, 1625) i cofund. Filles de la Caritat (FC, paüles, 1633). Sant Caius o Gai, bisbe; sants Adolf i Joan, germans mrs.

DIUMENGE XXV DE DURANT L'ANY

COMENTARI

Lectura del llibre d'Isaïes (Is 55,6-9)

Cerqueu el Senyor, ara que es deixa trobar, invoqueu-lo ara que és a prop. Que els injustos abandonin els seus camins, i els homes malèfics els seus propòsits; que es converteixin al Senyor i s'apiadarà d'ells, que tornin al nostre Déu, tan generós a perdonar. Perquè els meus pensaments no són els vostres, i els vostres camins no són els meus, diu l'oracle del Senyor. Els meus camins i els meus pensaments estan per damunt dels vostres tant com la distància del cel a la terra.

Salm responsorial (144)

R. *El Senyor és a prop dels qui l'invoquen.*

Us beneiré, Déu meu, dia rere dia, / lloaré per sempre el vostre nom. / El Senyor és gran. No us canseu de lloar-lo, / que la seva grandesa no té límits. R.

El Senyor és compassiu i benigne, / lent per al càstig, gran en l'amor. / El Senyor és bo per a tothom, / estima entranyablement tot el que ell ha creat. R.

Són camins de bondat els del Senyor, / les seves obres són obres d'amor. / El Senyor és a prop dels qui l'invoquen, / dels qui l'invoquen amb sinceritat. R.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis (Fl 1,20c-24.27a)

Germans, tant si surto en vida d'aquesta presó, com si he de morir, sé que Crist serà glorificat en el meu cos. Perquè per a mi, viure és Crist, i morir em seria un guany. Però quan penso que, mentre continua la meua vida, puc fer un treball profitós, no sé pas què escollir; em trobo pres per aquesta alternativa: d'una banda, el meu desig és de morir ja per estar amb Crist, cosa incomparablement millor; però d'altra banda, pensant en vosaltres, veig més necessari que continui la meua vida corporal. Ara, a vosaltres, us demano solament això: que porteu una vida digna de l'evangeli del Crist.

✠ Lectura de l'evangeli segons sant Mateu (Mt 20,1-16a)

En aquell temps, Jesús digué als deixebles aquesta paràbola: «Amb el Regne del cel passa com amb un propietari que sortí de bon matí a llogar treballadors per a la seva vinya: va fer tractes per un jornal, i els envià a la seva tasca. Sortí altra vegada a mig matí, en trobà d'altres a la plaça sense feina i els digué: Aneu també vosaltres a la meua vinya; us pagaré el que sigui just. I ells hi van anar. Pels volts de migdia i a mitja tarda, tornà a sortir i va fer el mateix. Una hora abans de pondre's el sol encara en trobà d'altres i els digué: ¿Què feu aquí tot el dia desvagats? Ells li contesten: És que ningú no ens ha llogat! Els diu: Aneu també vosaltres a la meua vinya. Al capvespre, l'amo de la vinya digué a l'encarregat: Crida els treballadors i paga'ls el jornal. Comença pels que han vingut més tard, i acaba pels primers. Vingueren, per tant, els qui feia una hora que treballaven, i cobraren el jornal sencer. Quan tocava als primers, es pensaren que cobrarien més, però van cobrar el mateix jornal. En veure això, rondinaven i deien al propietari: Aquests darrers han treballat només una hora i els pagues igual que a nosaltres, que hem hagut de suportar tot el pes de la jornada i la calor. Ell va respondre a un d'aquests: Company, ¿quin mal t'he fet? ¿No haviem fet tractes per un jornal? Doncs, pren el que et toca i vés-te'n. A aquest darrer jo li vull donar igual que a tu. ¿Que no puc fer el que vull a casa meua? ¿Tens enveja perquè jo soc generós? Així els darrers passaran a primers, i els primers a darrers».

Lectura del libro de Isaías (Is 55,6-9)

Buscad al Señor mientras se deja encontrar, invocadlo mientras está cerca.

Que el malvado abandone su camino, y el malhechor sus planes; que se convierta al Señor, y él tendrá piedad, a nuestro Dios, que es rico en perdón. Porque mis planes no son vuestros planes, vuestros caminos no son mis caminos —oráculo del Señor—. Cuanto dista el cielo de la tierra, así distan mis caminos de los vuestros, y mis planes de vuestros planes.

Salmo responsorial (144)

R. *Cerca está el Señor de los que lo invocan.*

Día tras día, te bendeciré / y alabaré tu nombre por siempre jamás. / Grande es el Señor, merece toda alabanza, / es incalculable su grandeza. R.

El Señor es clemente y misericordioso, / lento a la cólera y rico en piedad; / el Señor es bueno con todos, / es cariñoso con todas sus criaturas. R.

El Señor es justo en todos sus caminos, / es bondadoso en todas sus acciones. / Cerca está el Señor de los que lo invocan, / de los que lo invocan sinceramente. R.

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Filipenses (Flp 1,20c-24.27a)

Hermanos:

Cristo será glorificado en mi cuerpo, por mi vida o por mi muerte.

Para mí la vida es Cristo y el morir una ganancia. Pero, si el vivir esta vida mortal me supone trabajo fructífero, no sé qué escoger. Me encuentro en esta alternativa: por un lado, deseo partir para estar con Cristo, que es con mucho lo mejor; pero, por otro, quedarme en esta vida veo que es más necesario para vosotros. Lo importante es que vosotros llevéis una vida digna del Evangelio de Cristo.

✠ Lectura del santo Evangelio según san Mateo (Mt 20,1-16a)

En aquel tiempo, dijo Jesús a sus discípulos esta parábola: «El reino de los cielos se parece a un propietario que al amanecer salió a contratar jornaleros para su viña. Después de ajustarse con ellos en un denario por jornada, los mandó a la viña. Salió otra vez a media mañana, vio a otros que estaban en la plaza sin trabajo y les dijo: "¡Id también vosotros a mi viña y os pagaré lo debido". Ellos fueron. Salió de nuevo hacia mediodía y a media tarde, e hizo lo mismo. Salió al caer la tarde y encontró a otros, parados, y les dijo: "¿Cómo es que estáis aquí el día entero sin trabajar?". Le respondieron: "Nadie nos ha contratado". Él les dijo: "¡Id también vosotros a mi viña". Cuando oscureció, el dueño dijo al capataz: "¡Llama a los jornaleros y págales el jornal, empezando por los últimos y acabando por los primeros". Vinieron los del atardecer y recibieron un denario cada uno. Cuando llegaron los primeros, pensaban que recibirían más, pero ellos también recibieron un denario cada uno. Al recibirlo se pusieron a protestar contra el amo: "Estos últimos han trabajado sólo una hora y los has tratado igual que a nosotros, que hemos aguantado el peso del día y el bochorno". Él replicó a uno de ellos: "Amigo, no te hago ninguna injusticia. ¿No nos ajustamos en un denario? Toma lo tuyo y vete. Quiero darle a este último igual que a ti. ¿Es que no tengo libertad para hacer lo que quiera en mis asuntos? ¿O vas a tener tú envidia porque yo soy bueno?". Así, los últimos serán primeros y los primeros, últimos».

«Tens enveja perquè jo soc generós?»

JORDI LATORRE, SDB

Director de l'ISCR Don Bosco

El cicle A de lectures dominicals, en què resseguim l'evangeli de Mateu, està ple de paràboles de Jesús. Tot i que trobem paràboles també a Marc i, sobretot a Lluc, són, però, una característica destacada en Mateu. I l'evangeli d'avui ens presenta una nova paràbola de Jesús.

A l'Antic Testament, la vinya és imatge i expressió del poble d'Israel com a poble de Déu. La vinya requereix l'atenció del seu propietari i és ben agraïda en el fruit saborós que li ofereix. Déu té cura del poble, com el vinyater de la vinya, i espera que li doni bons i dolços grans de raïm.

A la paràbola que ens presenta Jesús, segons el costum de l'època, el propietari, de bon matí, surt a la plaça de la població a contractar els jornaleros que dia a dia necessita per al treball a la seva vinya. Però, a diferència del que és habitual, aquest propietari de la paràbola va passant a diverses hores, tot al llarg del dia, contractant nous treballadors per a la seva vinya. Resulta evident que, al final de la jornada, no tots han treballat el mateix: uns més, però d'altres, bastant menys.

Jesús ens sorprèn per partida doble: d'una banda, els que tot just han fet feina només unes poques hores reben, de la generositat del propietari, no una part sinó el jornal complet; d'altra banda, els últims, que han treballat la jornada completa, i que esperen rebre d'aquesta generositat del propietari molt més que no pas els primers en cobrar, reben sorpresos el mateix que els que no l'han treballat de forma completa. Això és vist com una flagrant injustícia, des de la perspectiva social de totes les èpoques.

Però la perspectiva humana, fins i tot de justícia social humana, no serveix des de la perspectiva de Déu. Ja ho deia el profeta Isaïes, tot fent-se ressò del cor de Déu: «Els meus pensaments no són els vostres, i els vostres camins no són els meus» (Is 55,8). El personatge que correspon a Déu paga generosament a tots per igual. I és que per a Déu no hi ha primers, ni últims; a condició, això sí, que s'hagi treballat a la seva vinya!

Només es van quedar sense salari els que es van quedar a la plaça sense acudir a les múltiples invitacions del propietari de la vinya. Déu no regala sous.

La paràbola ens ensenya que Déu fa esforços generosos per no deixar ningú fora de la seva vinya: només cal escoltar la seva invitació, anar a la seva vinya, i posar-se a treballar!

VIDA DIOCESANA

Activitats del Sr. Bisbe

Aquest diumenge 20, a les 12.30 h. Missa en l'inici del ministeri de Rector de Mn. Carles Cahuana a la parròquia de la Santíssima Trinitat de Sabadell.

Dimarts 22, a les 20 h. Missa en l'inici de curs i conferiment dels ministeris de lectorat i acollit al Seminari Diocesà (Valldoreix).

Dimecres 23, a les 10 h. Reunió de la Comissió Permanent de Càritas Diocesana.

Dijous 24, a les 10.30 h. Concelebra a la Missa de la Mare de Déu de la Mercè, patrona de la Província Eclesiàstica de Barcelona, al seu santuari.

Diumenge 27, a les 18 h. Missa en l'inici de ministeri de Rector de Mn. Joan Carles Montserrat a la parròquia de Santa Maria de Montcada.

practicar els exercicis espirituals dirigits pel P. Josep Alegre, o.c., Abat emèrit de Poblet.

Festa de Santa Teresa de Calcuta. El dissabte 5 de setembre, Mons. Saiz Meneses celebrà la Missa a la parròquia del Santíssim Salvador de Sabadell amb motiu de la festa de Santa Teresa de Calcuta, fundadora de les Missioneres de la Caritat que regenten el menjador social que hi ha a la ciutat.

Visita pastoral a Lliçà de Vall. El diumenge 6 de setembre, Mons. Saiz Meneses va continuar la Visita pastoral a l'Arxiprestat de Mollet, interrompuda pel confinament a causa de la Covid-19. A la parròquia de Sant Cristòfol de Lliçà de Vall, a les 12.30 h, va celebrar la Missa i presentà Mn. Francesc

Jordana com a nou Administrador parroquial.

Reunió telemàtica del Consell diocesà de Càritas. El dimarts 8 de setembre, Mons. Saiz Meneses va presidir la reunió telemàtica del Consell diocesà de Càritas. S'analitzà la situació actual a partir de l'informe de Càritas Catalunya i es presentaren nous projectes davant la crisi sanitària i econòmica.

Inici de ministeri de Rector a la parròquia de Gràcia de Sabadell. El dimarts 8 de setembre, festa de la Mare de Déu de Gràcia, Mn. Carles Ca-

huana va iniciar el ministeri de Rector a la parròquia de la Mare de Déu de Gràcia de Sabadell. Presidí la celebració de l'Eucaristia Mons. Salvador Cristau, Bisbe auxiliar.

Agenda

Missa de la Mare de Déu de la Mercè. El dijous 24 de setembre, Mons. Josep Àngel Saiz Meneses i Mons. Salvador Cristau concelebraran en la Missa celebrada al Santuari de la Mercè de Barcelona. La Mare de Déu de la Mercè és la patrona de la Província Eclesiàstica de Barcelona (Arquebisbat de Barcelona i bisbats de Terrassa i Sant Feliu de Llobregat).

Assemblea diocesana de Mans Unides. Dijous 24 a les 18 h, a la seu de la delegació diocesana a Sabadell, Missa presidida per Mn. Fidel Catalán, Vicari general; a les 19 h, Assemblea.

Varis

Lletanies. L'ordre de les noves invocacions introduïdes pel Papa Francesc és aquest: Després de Mare de l'Església, *Mare de la misericòrdia*; després de Mare de la divina gràcia, *Mare de l'esperança*; després de Refugi dels pecadors, *Consol dels emigrants*.

Notícies

Exercicis espirituals de seminaristes. Del 23 al 28 d'agost, a Caldes de Montbui, els seminaristes de l'etapa pastoral de les diòcesis de la Província Eclesiàstica de Barcelona varen

REMAD MAR ADENTRO

Nuevos desafíos para el nuevo curso

El Papa Francisco nos obsequiará el próximo 3 de octubre con una encíclica sobre la fraternidad humana y la amistad social. Llevará por título *Todos hermanos*, y profundizará en ese elemento troncal de su magisterio. Los medios de comunicación han destacado la continuidad de este documento con las palabras de su primer mensaje al mundo la misma noche de su elección, el 13 de marzo de 2013; con su visita a los inmigrantes en Lampedusa, en su primera salida; con el encuentro que propició entre Shimon Peres y Abu Mazen, o con la Declaración de Abu Dhabi del año pasado, por poner algunos ejemplos. Una fraternidad que, en definitiva, proviene de la fe en Dios, que es el Padre de todos.

Si durante la pandemia ha tenido gestos y palabras cargadas de significado que han iluminado el difícil camino que recorría la humanidad entera, cuando ya se vis-

lumbra la llegada de remedios eficaces, el Papa nos propone afrontar la postpandemia con una nueva actitud. En estos meses nos ha ido recordando los conflictos sociales que siguen en todo el planeta, que no pueden ser olvidados: «Somos un poco inconscientes ante las tragedias que están sucediendo en el mundo en este momento. Sólo quisiera citarles una estadística oficial de los primeros cuatro meses de este año, que no habla de la pandemia de coronavirus, habla de otra. En los primeros cuatro meses de este año, 3 millones 700 mil personas murieron de hambre». Hay otras muchas pandemias que afectan a buena parte de la humanidad, y que no deben ser olvidadas.

Confiamos que dentro de unos meses podremos disponer de vacunas eficaces para vencer al coronavirus. Más difícil será vencer la pandemia del hambre y de la gue-

rra, consecuencias del egoísmo humano, que lleva a organizar la sociedad olvidando a Dios y a las personas, dando lugar a una economía excluyente que gobierna en lugar de servir y que genera inequidad y violencia. El desafío consiste en evitar que el mundo de la economía quede monopolizado por los objetivos del beneficio y la competitividad, porque la consecuencia será que una multitud de personas queden excluidas y marginadas: sin trabajo, sin horizontes, sin futuro.

El mandamiento del amor a Dios y al prójimo nos lleva a tomar conciencia de los demás. Desde una mirada de fe estamos llamados a vivir en fraternidad, en familia, y eso se traduce en justicia y solidaridad. Todos somos pobres de una u otra manera, padecemos carencias de algún tipo y atravesamos por dificultades y sufrimientos a lo largo de la vida. Precisamente la expe-

riencia personal del sufrimiento puede ser el desencadenante para la empatía, para ponerse en el lugar del otro, del pobre, del que sufre; la vivencia del dolor es un camino para un despertar de sí mismo y fijar la mirada en los demás.

La pregunta de Dios a Caín sobre Abel, su hermano —«¿Dónde está tu hermano Abel?» (Gen 4,9)— es la misma pregunta que ha de resonar en nuestra conciencia. Caín responderá con una evasiva. No ha de ser así entre nosotros, porque somos responsables de nuestros hermanos, todos, los unos de los otros, somos interdependientes, como granos llamados a formar un mismo pan, como hijos de Dios llamados a vivir en familia.

En todos los ámbitos de la diócesis, en Càritas diocesana, en las familias y en las escuelas, en las parroquias y comunidades religiosas, en los movimientos y realidades eclesiales, hemos de vivir con conciencia clara de que a nuestro lado viven muchos hermanos necesitados. Un desafío importante para el nuevo curso es fomentar la actitud de salir a su encuentro, porque no son extraños, ni ajenos, porque son nuestros hermanos.

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES

Obispo de Terrassa